

TORONTÁI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Beckserek, Obiliteva (Zápolya) u. 1 Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Beckserek	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Az előfizetés ára:	Ára 1 Din
	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D Hirdetések díjszabás szerint Megjelenik naponta délelőtt			

„Radics iskolai engedményei — szarvakat adnak a kisebbségeknek!” — mondja Pribicsevity.

Beograd, márc. 3.

A parlament keddi ülését fél tizkor nyitotta meg Szubotity házalehök. Az ülés első szónoka

Grizogonó (függ. dem.), aki élesen kritizálja Radics közoktatásügyi politikáját, amely a nemzeti kisebbségeknek több jogot ad, mint az államalkotóknak.

Pucelj volt kmet-párti képviselő beszéd után, akinek Radics mellett mondott beszéde azért érdekes, mert Pucelj csak néhány napja lépett be a Radics-pártba, eddig elkeseredett ellenfele volt Radics Sztépánnak.

Jovity (mont. dem.) kizárólag Radics személyével foglalkozik. Ezzel a délelőtti ülés be is fejeződött.

A délután 5 órakor megnyitott ülés első szónoka Groll Milán (dem.), aki ezzel kezdte beszédét: Radics egész politikája ebben az egy mondatban fejezhető ki: „Állandóan kötéltáncot lejteni Zágreb és Beograd között”. (Nagy derűtség mindenfelé.) A helyes politikai élet alapfeltételei: a korrupció kiirtása, a faji ellentétek megszüntetése. Groll beszéde alatt Bazala több ízben közbekiáltott, úgy hogy köztük hosszabb szóvita tört ki, amely

elnöki közbelépéssel nyert befejezést.

Radics Sztépán a következő szónok, aki azt mondja egyebek között, hogy könnyű az ellenzéknek kritizálni, de menjenek ki a nép közé és oktassák. Az ellenzék azonban csak békétlenséget teremteni megy ki a nép közé.

Radicsnak ezen kijelentésére az ellenzék felől óriási vihar tört ki: „Maga mit csinált Dalmáciában? Maga lázított! Vén róka megint hazudik! Mit komédiázik, nem vagyunk gyerekek . . . és így tovább vég nélkül a közbekiáltások egész özöne, amelyek csak akkor értek véget, amikor Radics kedélyes humorral ezt mondotta:

— Ha így csevegünk, semmire sem megyünk, amire mindenféle nagy derűltség támadt és a helyzet meg volt mentve.

Kraft István (német-p.) a következő szónok, aki a vajdasági általános közoktatásügyi bajokat ismereti: az iskolák helytelen felszerelését, a négygyelemzést, stb. Majd foglalkozik Grizogonó beszédével, aki szerint Radics tulsokat ígér a nemzeti kisebbségeknek. Megjegyezni kívánja, hogy Radics is csak ígér, azonban . . .

Radics közbekiált: Maguknak Pribicsevity kell! Majd azt követelte, hogy a házelnök vonja meg a szót Krafftól, mert több mint fél órája beszél már. A házelnök ezt természetesen nem tette meg, erre nagy tumultus tör ki és a zajban felugrik Pernár (Radics-p.) képviselő és Kraft felé siet, hogy tetteleg inzultálja.

Báily muzulmán képviselő azonban Pernár elé áll, aki ezt mondja az őt feltartóztatónak:

„Kollega ur, engedje, hogy rendre tanítsam ezt az embert; amire Báily ezt felelte: „En nem vagyok magának a kollegája. Maga egy közönséges zágrebi hordár és úgy viselkedik.”

Óriási vihar tört ki erre, úgy hogy az elnök kénytelen volt az ülést néhány percre felfüggeszteni.

Szünet után Kraft befejezte beszédét és kijelentette, hogy a genfi kisebbségi konvenció harminc millió ember nevében beszélt, de szelleme ide még nem hatolt el.

Pribicsevity, az ülés utolsó szónoka, beszédében Radicsot hibáztatja, mert intézkedéseivel és engedményeivel elbizakodottakká teszi a nemzetiségeket és szarvakat ad nekik.

tóságot terheli minden felelősség. Mert vagy nem tudták valójában, hogy mi történik és akkor képtelenek a vezetésre, vagy hallgatólag elnézték, hogy mi történik és akkor teljes egészében őket terheli a felelősség.

Felül kell vizsgálni szerinte: Windischgrätz, Nádosy és Bethlen tevékenységét. Bethlen politikai felelősségét abban látja, hogy annak idején elutazott Genfba, anélkül, hogy megbízott volna valakit, aki az akkor már sejtett frankhamisítás ügyét alaposabban megvizsgálta volna.

Ezután áttért beszédében a frankhamisítás történetére. Amikor Windischgrätz 1922-ben fölkereste Bethlent és közölte vele, hogy az irredenta célokkal foglalkozó egyesületeket tömöríteni kellene, akkor azonnal meg kellett volna neki tiltani, hogy ilyen eszmékkel foglalkozzék. Azt mondja, hogy Friedrich mesélte neki, hogy Windischgrätz már 1921-ben kijelentette, hogy szokolhamisítás tervével foglalkozik. (Közbekiáltások: Miért nem jelentette föl akkor!)

Pallavicini végül azzal gyanúsítja meg Bethlent, hogy leplezni igyekezett a frankügyet és csak a külföldi nyomozók munkája nyomán engedett a törvény erejének. Perrendszerüen ugyan nem tudja ezt az állítását bizonyítani, de hajlandó a sajtóban megismételni és várja ezért a kormány sajtópörét.

Bethlen reflektál ezután Pallavicini beszédére, akitől azt követeli, hogy jelentkezzen terhelő adataival az ügyészségen azonnal az ülés után, mert már eddig is mulasztást követett el, ha pozitív adatok birtokában elmulasztotta a hatóságot értesíteni.

Bethlen ezután a kormánynak a frankügybeni magatartásával foglalkozik. Beszédét az egységes-párt több ízben hangos ovációval szakítja meg és lelkesen tüntet a miniszterelnök mellett.

A parlament ezután Scitovszky házelnök javaslatára üléseit elnapolta március 16-ikáig, amikor újra a frankügy vitája van a napirenden.

Eckhardt a magyar sajtónak a frankügyben való szerepével foglalkozott

Budapest, márc. 3.

A nemzetgyűlésen ma nagyon izgalmasan folyt a frankügy vitája, amelynek első szónoka

Eckhardt Tibor fajvédő képviselő volt, aki főleg a sajtónak a frankügyben fanusított magatartásával és szerepével foglalkozott. Eckhardt azt állította beszédében, hogy a külföldi sajtóban megjelent rágalmozó cikkek nagyrésze Budapesten készült és innen került külföldre. Utal arra, hogy milyen hangnemben és mentalitással írnak a budapesti radikális újságok. Megállapítja, hogy akárhány külföldi idegen lapvállalat sokkal mérsékeltebb és pártatlanabb volt, mint például a magyarországiak ugynevezett liberális része. Például hozza föl Rómániából Cuza tanár egy cikkét, aki a franküggyel foglalkozva kijelentette, hogy nem szabad elhamarkodva ítélni, hanem meg kell várni a bíróság döntését. Ugy lát-

szik — mondja Eckhardt — a hazai zsidóság nem győzte bevárni a bíróság döntését.

Horváth Zoltán közbekiált: Szóval a zsidók követték el a frankhamisítást.

Eckhardt óriási zajban folytatja beszédét és azt mondja, hogy a felvidéki menekültek, élükön Papp Antal püspökkel, követelik a sajtó megrendszabályozását. Ugyancsak a sajtó elleni erősebb rendszabályokat követel Székesfehérvár tanácsa, amely éppen tegnap tett javaslatot a kormánynak a Világ című napilap szüntetésére.

Óriási vihar tört ki Eckhardt ezen kijelentésére. A baloldaltól csak úgy viharzottak felé a közbekiáltások: Menjen Patagóniába, ott nincs sajtó. Szégyelje magát.

Propper: A gyilkosok, hamisítók társadalmába ez illik a legjobban.

Kuna P. András a szocialisták felé kiált: Kilátszik a lóláb.

Batik Gyula szocialista: Tán levetette a eszímáját. A ház minden oldaláról óriási derűltség.

Eckhardt azzal fejezi be a beszédét, hogy az egyedüli helyes ut a bírói ítélet bevétele, amely után lett volna csak szabad parlamenti vizsgálóbizottságot kiküldeni a frankügy megvizsgálására.

Csontos Gyula kigazda beszéde után, aki a kormány működését védi

Pallavicini György örgróf emelkedik szólásra. Megdöbben — ugymond — hogy a vádirat milyen különbséget tesz Windischgrätz és Nádosy között, holott, akik ismerik Windischgrätzet, tudják nagyon jól, hogy ő nem lehetett megindítója a nagy eseménynek. Még kevésbé tartja vétkesnek a térképészeti intézet tisztviselőit, akikről fel sem tehető, hogy felettes hatóságuk tudta nélkül escelekedtek volna. A ha-

TÖZSDE

Március 2.

100 dinár ma

Budapesten 125.500 m. kor.
Zürichben 9-16 svájci frank.
Berlinben 7-36 arany márka.
Bécsben 12-44 shilling.
Triesztben 43-90 lira.
Prágában 59-40 cseh kor.

Rendezik az optánsok ügyét.

Döntenek az elintézetlen kérvények felett.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becserek, márc. 3.

A belügyminisztérium BBB ügyosztálya fontos rendeletet küldött Becserekre, amely a Magyarországról az SHS állam javára optáltakat jelentkezésre hívja fel. A rendelet szerint számos azoknak az optánsoknak a száma, akik Magyarországi területéről az SHS állam javára optáltak az SHS külképviseletek (követségek) útján, az SHS államba is költöztek, de még a mai napig sem kapták meg kérvényük elintézését, vagyis az állampolgárságukat igazoló okmányt. Az ebből származó visszas helyzetek elkerülése végett a belügyminisztérium BBB ügyosztálya most körrendeletet küldött valamennyi elsőfoku közigazgatási hatóságnak, amelyben felhívja az optánsok közül azoknak figyelmét, akik kérvényük elintézéséről értesítést a mai napig nem kaptak, hogy jelentsék ezt a belügyminisztérium BBB ügyosztályának.

Az érdekeltek nyújtsanak be egy beadványt az említett címre, amelyben a következő adatokra adjanak választ. Az optáns vezeték és keresztnéve. Hol és mikor született, hol élt Magyarországi területén. Milyen évben adta át az optálási kérvényét és melyik SHS külképviseletnek. Hol telepedett le az SHS államban. Mi a foglalkozása. A családtagok száma, akik vele együtt állampolgárságot kértek. A beadvány illetékmentes.

A rendelet arra enged következtetni, hogy az optánsok ügyét rövidesen véglegesen rendezik.

Kinvallatás Temerinben.

Kommunista bűnpör. — Száz évi börtön.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Noviszád, márc. 3.

Divnity Szevén és Etinszki Zsárkó zsabljai földművesek 1924-ben Zsablján kommunista röpiratokat terjesztettek. Lenin-írásokat és szervezkedési felhívásokat koboztak el Divnitytől és társától, akiket később a noviszádi törvényszék tanácsa az állam elleni izgatás címén két-két évi börtönnel sújtott. A tábla Gyurgyev-tanácsa ma foglalkozott a bűnyüggyel és úgy határozott, hogy az elsőfoku bíróságot új ítélethozatalra utasítja.

Plavesity Andrija, a noviszádi „Jedinsztvo” munkatársa a múlt év októberében azt írta Csörgő József temerini rendőrrel, hogy kihallgatás közben megégette Jeremity Károly görög keleti lelkész szakállát, hogy ezzel vallomástételre bírja. A noviszádi törvényszék tanácsa ma tárgyalta a Plavesity ellen indított sajtópört és mivel az újságíró állításait beigazolták látta, felmentő ítéletet hozott.

Jovanovity Szvetozár noviszádi napszámos a múlt év októberében Momirovity Szevén ottani lakos zsebéből kilopott egy százdinárost. A noviszádi törvényszék büntető tanácsa példás szigorral ezért egy évi börtönnel ítélte a vádlottat.

Negyedmillió csalás — vagy vállalkozási veszteség?

Letartóztattak két becskerei marhakereskedőt.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becserek, márc. 3.

Nagyránu bűnyüggyben nyomoz hetek óta a becskerei rendőrség. Két becskerei marhakereskedő ellen súlyos vádak emeltek, amelyeknek tisztázására napokon át folytak a kihallgatások.

Jégl Péter ismert becskerei magánzó, volt kereskedő, nagyobbaránu marhaszállítások lebonyolítására Kardos Andor és Bakality Márkó becskerei, valamint Sain Dusan szarajevói marhakereskedőkkel társult. A megállapodás szerint Kardos, Bakality és Sain vásárolták össze a Bánságban a szarvasmarhákat, hogy azokat Bécsbe exportálják, ahol jó áron értékesíthetik a szállítványokat. A megegyezés alapján rövidesen megkezdtek az üzletkötéseket, amelyekről azonban csakhamar megbizonyosodott, hogy távolról sem nyújtanak olyan hasznot, mint a milyen várható volt. Jégl Péter, akinek pénzével a vállalkozást megindították, nemsokára másra is ráeszmélt. A rendőrségen tett feljelentése szerint az üzlettársak visszaéltek a beléjük helyezett bizalmával és érzékenyen megkárosították. Feljelentésének adatai szerint Kardos és társai visszaélést követtek el vele szemben, úgy hogy a vásárolt marhák árát drágábban számolták el, mint amennyire az állatok valójában vették, továbbá a mérlegelésnél is állítólag hamis súlyadatokat állítottak be az elszámolásba.

A feljelentés állításainak igazolására Jégl egész sereg tanut vonultatott fel, de voltak, akikkel a gyanúsítottak is igazolni tudták eljárásuk korrektségét. Az ügy iratait a rendőrség, a kihallgatások befejeztével átadta a becskerei ügyészségnek, amely tegnap délben elrendelte Kardos Andor és Bakality Márkó elővezetését.

Mivel közös haszonra és közös veszteségre kötött üzleti vállalkozásról van szó, amelynek kockázatát kölcsönösen viselik, nincs kizárva, hogy a vádtanács el fogja rendelni a két letartóztatott szabadlábra helyezését, sőt az sem lehetetlen, hogy a bűnyügyi vizsgálat folyamán, elszámolásból eredő követelesnek minősítik a Jégl által bemondott negyedmillió dináros kárt és a feljelentőt polgári per útjára utasítják. Helybeli jogász körökben mindenestre nagy érdeklődéssel várják az ügy érdekesnek ígérkező fejleményeit.

Interjú Jadlowkerrel.

Elmondja diadalmas pályafutásának kezdetét, sikereit és jövő terveit.

Becserek, márc. 3.

Jadlowker Hermann neve tizenhárom éve már, ismert a világon. Befutotta a kamaraénekesek pályáját, amely nála a szokottnál sokkal magasabbra ivelt. A lírai tenoristák szinte utólrhetetlen művésze lett, akinek nevét az elsők között emlegetik.

A nagy Jadlowkerrel tegnap ismerkedtünk meg a kávéházban és őszintén meglepődünk. Helyesebben azt mondhatjuk volna, hogy csalódunk, mert csalódot éreztünk, amikor a szellemdus nagy művész fesztelenül, vígan eltársalgott társaságával, könnyű tréfákkal vidította fel a feltörő hangulatot és közvetlen meleg modorában nem volt semmi, ami mesterkeltiségre, pózra emlékeztetne. Jadlowkerből hiányzott a nagy művészek szertartásos hidegsége, sokszor a nevelésig fokozódó pozorkódése, olyan volt, mint amilyen lelkileg tényleg lehet egy olyan művész, aki kozmopolita felfogásához híven átvette minden nemzetből a jó tulajdonságokat. A fesztelen közör sajátosságait a franciától, a kedélyes egészséges humort a némettől, a zenéhez fűződő meleg szeretetet az oroszoktól, hisz Rigában ringott a bölcsője és az angoltól az üzleti szellemet, mert Jadlowker bizonyára ehhez is ért, — erről azonban tapintatosan nem beszéltünk.

Megszokta az interjúkat, azért tehát kérdezősködés nélkül elmondja mindazt, amit újságíró világhírű művésztől megérdeklődhet.

— Budapesten kezdtem hangversenykörutamat, folytattam a vidéken, majd Erdélyben és ime most — a Vajdaságban, ahol három hangversenyt tartottam: Noviszádon, Szubotican és Becserekben. Ez a három estély is elegendő volt, hogy megkedveljem az itteni közönséget, amelynek ezuttal először énekeltem.

Becserekéről ismét Erdélybe utazom, onnan pedig vissza Berlinbe.

Legkedvesebb operám a Hugenották, Carmen, Aida... Száznál több operát énekeltem eddig.

Valamit az elindulásáról — kértük. Készséggel — mondja mosolyogva — és elmeséli talán ezredszer diadalmas pályafutásának kedves kezdő állomásait.

Karlsruében voltam szerződésben, ahol Vilmos excsászár nagy-nénje, Lujza nagyhercegnő lakott. A császár születésnapján, május 7-én Delibes Lacmeját adtuk, amelyben egy snájdig angol tiszti szerepét játszottam. Vilmos császárnak nagyon tetszettem, eleinte azt hittem, hogy katonai szemmel ítélte meg szereplésemet és fess tisztelet tapsolta meg, — később azonban, megyőződtem, zenei tudásáról is. A berlini opera intendánsához küldött, aki a még öt évre szóló karlsruhei szerződésemet a legfelsőbb kívánságra való hivatkozással felbontotta. Így kerültem a berlini operához, amelynek ma is tagja vagyok.

Nevezetesebb életeseményeim? — talán a newyorki szereplésem. 1910., 1911. és 1912-ben a newyorki Metropolitan tagja voltam, a nagy Carosoval együtt. Budapesten 1912-ben énekeltem először és azóta minden évben ellátogatok a magyar fővárosba.

Bucsuzónál a nagy művész, meleg hangon, kedvesen mosolyogva, magyarul köszönt:

— A viszontlátásra.

Vajjon mikor találkozunk ismét Jadlowkerrel, a lírai tenor nagy-nagy művészevel, aki hangversenyei kedves művészi élményén és az autogramján kívül csak rokonszenves egyéniségének emlékét hagyta hátra Becserekben, a művészetért rajongó, lelkesedő vidéki városban.

Befejezte működését a vasuti repülő-bizottság.

Szubotica, márc. 3.

Egy hónapja működik Szubotican a közlekedésügyi minisztérium repülőbizottsága, amely a vasutigazgatóság elleni vádakat vizsgálta felül a „Balkan” támadásaiban ismerttetett adatok alapján. A vizsgálat tartama alatt a bizottság egyes tagjai gyakran jártak Beogradban, ahol jelentést tettek az addig elért eredményről.

A bizottság ma délben hirtelen összeesomagolt és a délutáni gyorsvonattal visszautazott Beogradba. Gyors távozásához a legkülönbözőbb kobinációkat fűzik.

Hir szerint a szuboticei vasutigazgatóságon nagyobb személyi változások várhatók, amelyek összefüggésben vannak a bizottság munkásságával.

Munkában a lakásbíróság.

Jóváhagyott határozatok.

Becserek, márc. 2.

Muskinya Osztaja, a Miletityeva (Temesvári) utca 19-es számú házának tulajdonosa felmondta Gyurkity Gyura megyei árvaszéki levéltárnok lakását. A lakásbíróság a felmondást kéri folyamodványt elutasította, mert a háztulajdonos házában anyagilag jobban szituált lakók is laknak és így a törvény értelmében előnyben kell részesíteni a közalkalmazottat. A szociálpolitikai minisztériumban működő felsőbb lakásbíróság ma jóváhagyta a becskerei lakásbíróság törvényes alapuló határozatát.

Jégl Péter, a Geteova (Német) utca 158-as számú ház tulajdonosa felmondta lakójának, Beer Jenőnek, a becskerei gőzkazánfelügyelőség mérnökének a lakását három havi időtartamra és kérte a határidő lejártá után a kilakoltatását. A lakásbíróság elutasította a kérelmet, mivel csak a törvényes határidő (hat hónap) betartása esetében mondhatja fel a bérletet.

Nikiforovity Emilia, a Miletityeva (Temesvári) utca tizenhárom számú ház tulajdonosa felmondta Theisz Armánd lakását, azzal az indoklással, hogy a nevezett könnyű testi sértést követelt el Nikiforovityéval szemben. A lakásbíróság ezen az alapon teljesítette is a háztulajdonos kérelmét és tizenöt napi határidőre felmondta a lakást. A felsőbb bíróság visszaküldte az ügyiratokat és pótlólag annak megállapítását kérte, hogy a támadást nem-e a háztulajdonosnő kihívó magaviselete provokálta ki.

Krumenaeker Károly Petrogradszka (Melencei) utca 34-es számú házában Cimmer Károly kereskedő kiköltözése folytán kiürült lakáshelyiségek közül két szobát Szavin Milutin városgazda, egy szobát pedig Tapavieski Ljubomir megyei tisztviselő kapott. Ugyanezzel a határozattal özvegy Grasnek Pauline Pasityeva (Tomasováci) utca 2-es szám alatti házában Szavin Milutin két szobából álló lakását Peity Mita és Peity Dusan megyei tisztviselőknek utalták ki. A szociálpolitikai minisztérium a lakásbíróság határozatát ma Becserekre érkeztetett értesítésével jóváhagyta.

HIREK

— márc. 3.

A bányai kereskedelmi és iparkamara plenáris ülése. A becskeréki kereskedelmi és iparkamara ma délelőtt kilenc órakor tartja plenáris ülését a Lloyd nagytermében. A teljes ülés tárgysorozatán több fontos pont szerepel.

Előkészítik a vajdasági városok második kongresszusát. Szomborból jelentik: A vajdasági városok szövetsége március 19-én Szomborból értekezletet tart, amelyen előkészíti a nyárra tervezett második kongresszust. A kongresszus székhelye felől még nincsen döntés, legvalószínűbb azonban, hogy Szubotícán tartják meg.

Kinevezések. A belügyminisztérium Tokin Márkó vrsaci városi adótanácsnokot Vrsac polgármester-helyettesévé nevezte ki. A főjegyzői állást Dimitrijevitj Bogdan eddigi aljegyzővel töltötte be, míg városi aljegyző Pantity Koszta főlevéltáros lett, akinek állását viszont Nikolity Dusan volt irodavezető nyerte el. Tokin a polgármesteri hivatal vezetését az új polgármester kinevezésének elintézéséig látja el, aminek megtörténtevel állása valószínűleg megszűnik. Polgármester-helyettesi állást ugyanis nem ismernek a városi szabályrendeletek, amelyeknek rendelkezései szerint, a polgármester távollétében a polgármesteri hivatal mindenkor a főjegyző, vagy távollétében a legidősebb tanácsnok vezeti.

Halálozás. A messze távolból kaptuk a szomorú hírt, hogy Cserei Gyula ny. tanfelügyelő, hosszú betegség után Kispesten 51 éves korában meghalt. Cserei Gyula Veliki becskeréken és környékén mindig igen tisztelt és nagyrabecsült tagja volt a társadalmi életnek. Mint polgári iskolai tanár működött először a mai Csehszlovákiában, majd 1903-ban ide került Becskerékre, mint tanfelügyelősi töltnök. Rátermettsége folytán gyorsan emelkedett: a töltnökből segédtanfelügyelő, majd tanfelügyelő lett. Rövid ideig mint ilyen Pancevón is működött, majd ismét Becskerékre került, ahonnan 1919-ben Szentestre távozott. Tizenhat évi ittléte alatt kartársainak és a tanítói karnak szeretetét vívta ki és tartotta meg mindvégig. Halálának hírért a régi tanítói gárda nagy részvétel fogadja.

Másodikán sincs fizetés. Megírta a „Torontal”, hogy a becskeréki kerületi pénzügyigazgatóság nem kapta meg idejében a noviszádi tartományi pénzügyigazgatóságtól a fizetések folyósításához szükséges hitelnyitást. Felemlítettük, hogy tegnap reggelig a kerületi pénzügyigazgatóság sürgönyileg küldött értesítése dacára sem jött meg a fizetések kiutalásához az engedély. Tegnap egész nap türelmetlenül várták az érdekelt tisztviselők az utasítás megérkezését, ez azonban a hivatalos idő lejártáig nem futott be. Ilyenformán a kerületi pénzügyigazgatóság, a tanfelügyelőségek, a fővárnézők és ügyészség alkalmazottai és a nyugdíjasok másodikként is még fizetés nélkül állottak és halasztgatták az esedékes „életszám-lák” kiegyenlítését. A tisztviselők abban reménykednek, hogy mára megjön a várva-várt hitel engedélyezése.

MA REGGEL.

LEGUJABB TELEFONJELENTÉSEINK.

Az ősszel kiírják a községi választásokat.

A radikális-párti főbizottság elvi határozata a kizárt tagok visszafogadásáról.

Beograd, márc. 3.

A radikális párt főbizottsága az este Pasity miniszterelnök elnöklése alatt ülést tartott, amelyen a dalmáciai községi választások kiírásával foglalkoztak.

Makszimovity belügyminiszter szólt fel elsőnek az ülésen, aki kijelentette, hogy feltétlenül szükséges tartja a dalmáciai községi választások kiírását, mert onnan sokan sürgették már a községek önkormányzatának visszaállítását.

A párt főbizottsága elhatározta, hogy a kérdés attanulmányozását a minisztertanács elé utasítja azzal, hogy ebben az ügyben rövid időn belül határozatot hozzanak.

Beavatottak úgy hiszik, hogy a dalmáciai községi választások után még az ősszel sor kerül a boszniai és a vajdasági községi választások lefolytatására is, amelyet később a kerületi választások követnének.

Foglalkozott még a főbizottság a kizárt párttagok visszafogadásával és ebben elvi jelentőségű határozatot hozott, amely úgy szól, hogy nem elég a helyi pártszervezet felvételi kérvénye, hanem szükséges, hogy az érdekelt fél is beadványt intézen a párt legmagasabb szervezete, amelyben kötelezettséget vállal a pártfegyelem és alapszabályok betartására.

A francia kamara ratifikálta a locarnói szerződést.

Páris, márc. 3.

A kamara 413 szavazattal 71 ellenében ratifikálta a locarnói szerződést.

A locarnói szerződés vitája annyira elnyúlt, hogy a kamara Leon Blum interpellációját a magyar franküggyről nem tárgyalhatta. Az interpellációt a kamara holnapi esti ülésén fogják tárgyalni.

Mészáros szerepét tisztázzák.

Budapest, márc. 3.

A nemzetgyűlés éjszakába nyúló ülésén Friedrich István beszélt, aki a szokolhamisításról mondott el néhány részletet. Többek között azt állította, hogy Mészárosért annak idején, amikor Ausztriában letartóztatták, a külügyminisztérium tette le a biztosítékot.

Pesthy igazságügyminiszter válaszolt Friedrich beszédére és kijelentette, hogy volt ugyan az ügyről külügyi akta, a miniszterelnök azonban megtiltotta, hogy ilyen célra állami pénzt használjanak fel.

A Carmine-cég vezetői a „Pesti Napló” szerint azt állítják, hogy Gerő személyesen tekintette meg a

bankjegynyomógépeket és úgy járt el, mintha állami megbízás alapján vásárolna. A szállítást a pénzügyminisztérium megrendelő levele alapján eszközölték. Gerő a pénzügyminisztériumban úgy tüntette fel a dolgot, mintha a gépre a térképek nyomásánál volna szüksége.

Gerőt ma hallgatták ki a Carmine-cég igazgatóinak vallomásaival kapcsolatosan. Gerő elmondotta, hogy a szükséges 400 dollárt Windischgrätztól kapta és nem a pénzügyminisztériumtól.

Károlyi Imre gróf újságírók előtt kijelentette, hogy ha idézést kap a vizsgálóbírótól, kénytelen lesz mindent megmondani, amit eddig elhallgatott.

Radics Sztepan Zágrebben.

Beograd, márc. 3.

A közoktatásügyi miniszteri tárcá vitájának befejeztével Radics Sztepan közoktatásügyi miniszter az este tíz órakor Zágrebba utazott.

Kedvezően folynak

Sztojadinovity pénzügyminiszter tárgyalásai.

Angol és amerikai adósságaink rendezése.

London, márc. 3.

Dr. Sztojadinovity pénzügyminiszter hírlapírók előtt kijelentette, hogy úgy Londonban, mint az amerikai Egyesült Államokban az SHS állam háborús adósságainak rendezésére vonatkozó tárgyalások jó mederben

haladnak. Ezeknek az adósságoknak rendezésével az SHS állam összes adósságainak 2/5-öd része rendezve lesz.

Setyerov interpellál a nazarénusok érdekében.

Beograd, márc. 3.

Dr. Setyerov Szilvákó demokrata képviselő interpellációt intézett a vallásügyi miniszterhez, amelyben tiltakozik több nazarénus otthonnak a Bánát területén történt betiltása miatt. Interpellációjában követeli, hogy ezeket az otthonokat újra nyissák meg. Előadja, hogy a rendőrhatalóságok minden előzetes döntés nélkül bezárták több bánati községben a nazarénus otthonokat, a míg a Bácskában hasonló otthonok működését nem zavarják.

Jadlowker Hermann hangversenye. Zsufolt ház előtt, megérdemelten nagy sikerrel folyt le Jadlowker Hermann, a világhírű kamaranékes egyetlen becskeréki hangversenye. A hideg, átfűthetetlen színhelyiség deprimáló hatása dacára, Jadlowker hatalmas tehetségének és tudásának egészét adta. Lirai hangkezelése és rendkívül finom, szinte légius technikája minden versenytársat háttérbe szorított az európai operaszínpadokon. Evek sora, küzdelmes és nehéz korszak telt el azóta, hogy Jadlowker felfelé ívelő pályája hatalmas lendületet vett, tizenkét esztendő és Jadlowker ugyanennyivel öregedett. De az igazán hozzáértők a negyven éves Jadlowkerben is felismerték és élvezték a lírai tenor utólréhetetlen mesterét, azt a finom, lágy, hajlékony, megható zeneiséget, amely Jadlowker énekéből oly utólréhetetlen művészettel áradt. Jadlowker fokozottabb mértékben rendelkezik a művészek ama megejtő képességével, hogy a lírai olvadékonyságból rugalmas könyvedséggel tud átesni más érzések fokozódó szenvedélyébe, amelyet hangjának drámai mozgalmasságával különösképpen tud aláfesteni. Előadása meleg és kiejtése tiszta, ami nagyban emeli a művész kvalitásait. Régi olasz áriákkal kezdte műsorát, majd Händel és Carissini dalai után Schubertet adott. A mester különösen a „Faust” Cavatinában és Grocsaninov dalaiban érvényesíthette kiváló képességeit. Tosca áriájával fejezte be nagyszerű estélyét, a melyben hatalmas énektechnikáját különösképpen csillogtatta. A kísérőtet Oppermann Sztaniszláv, a kiváló becskeréki zongoraművész látta el, akinek hajlékony, behizelgő zongorakísérete melegen simulat Jadlowker nagyszerű művészetéhez. Oppermann pompás és alkalmazkodó kísérete igaz elismerést érdemel, mert újlag bizonyítékát adta kétségtelenül nagy képességeinek.

* „Egy borzalmas óra”, modern detektív történet ma az Orientben.

Nyári ruhát vesznek a városi rendőröknek és szolgáltnak. Kedden délelőtt tartotta meg Becskerék városa az árlejtést a városi rendőrök, szolgálk és kézbesítők nyári egyenruhájának beszerzésére. Az árlejtésre négy ajánlat érkezett be, a melyeknek sorsa felett a legközelebbi tanácsülések egyikén döntenek.

A villanytelep szénbeszerzése. A becskeréki villanytelep üzemének ellátására, illetve a szénszükséglet beszerzésére árlejtést irtak ki, a melynek határideje ma járt le. Ma délelőtt bontották fel a város címére érkezett négy ajánlatot. Az aktusról jegyzőkönyvet vettek fel, az ajánlatokat pedig véleményadás végett szakembernek adták ki. A szénszállítással való megbízás felől a városi tanács legközelebb fog határozni.

* „Egy borzalmas óra” a címe az Orient-mozi legújabb slágerének.

Elfogtak egy szökevény fegyencet. Szubotícáról jelentik: Kisgatyá Pál notórius tolvaj, akit nemrégiben a szubotícái Pavlovity tanács három évi fegyházra ítélte el, a kórházból, ahová betegsége miatt szállították megszökött. Azóta a környéken bujkált és számos betörést követett el. Ma Zsedniken felismerte Lendvai rendőrbiztos és letartóztatta a szökevényt.

Orient Bioskop Egy borzalmas óra

Szerdán, március 3-án 5, 7 és 9 órákor
Csütörtökön, márc 4-én 5, 7 és 9 órákor
Pénteken, márc 5-én 5, 7 és 9 órákor

Érdekfeszítő, modern detektivdráma
7 felvonásban.

A főszerepekben: Rod la Roque és Estelle Taylor

(A „Tizparancsolat” szereplői).

Főzetárnyítás: d. e. 10—1/2-ig, d. u. 4—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10—11 óráig, d. u. 8 órákor. Jön!

A BORBÁLÓI POKOL. Jön!

Meghalt a kuttisztítás áldozata. Közölte a „Torontal”, hogy Beeskerek község határában egy beeskereki kereskedő szállásán súlyos kimeneteli szerencsétlenség történt, amelynek Heinrich János kőműves esett áldozatul. A tanya kutja deszkákkal volt befödve és Heinrich négy munkástársával a szivattyú körül foglalatzkodott, amikor a deszkák hirtelen recsegni-ropogni kezdtek és még mielőtt leszaladhattak volna az ingó alapról, betörték. Heinrich négy munkással a kutba zuhant olyan szerencsétlenül, hogy a teher föléje került. Az életveszélyesen sérült kőművest előbb a kórházban ápolták, majd a Silerova (Honvéd) utcai lakására szállították, ahol tegnap reggel sérüléseibe belehalt.

A Halló Beeskerek nagy látványos revü fényképfelvételei ma készültek el és néhány napon belül jelennek meg a Fischer és Lutsch-cég fő-téri kirakatában, hogy izelítőt mutatassanak abból, amit a Halló Beeskerek újdonságul hoz a közönségnek. A fényképfelvételek nem árulják el azonban azt a sok színpadi trükköt, dekorációt, ötletességet, a mivel a Halló Beeskerek hölgyei bemutatkoznak Beeskereken. Semmi anyagi áldozatot nem sajnált a rendezőség, hogy a revüben diszlet, stílus, ruha, ötlet szempontjából olyant ne mutasson be, amit nálunk eddig még nem lehetett látni. Az érdeklődés a revü iránt oly nagy, hogy még Beeskereken is szokatlan, ahol pedig a közönség bőkezűen és megértően támogat mindent, ami a színházi kultúrával van összefüggésben.

Szabaddábra helyezték a soffőr-gyilkos földbirtokost. Szuboticáról jelentik: Dulics Lázár dúsgazdag szuboticei földbirtokost, aki mámorában megölte soffőrijét, tudvalevőleg elfogták a szuboticei szőlőkben, ahol három napja egyfolytában ivott. A szuboticei törvényszék vizsgálóbírája ma hallgatta ki Dulicsot, aki részegségére hivatkozva, kijelentette, hogy nem tudta, mit eselékzik. A vádtanács biztosíték ellenében elrendelte szabaddábra helyezését.

Kivégezték Trebits Lincoln fiát. Az utolsó évek egyik leghírhedtebb politikai kalandorának, Trebits Lincoln rablógyilkosságban bűnös fiát, John-t, aki az angol tüzésnél teljesített szolgálatot, ma reggel kötél által kivégezték.

Három millió dollár a cári ékszerkért. Moszkvából jelentik a „Berliner Tageblatt”-nak, hogy egy francia ékszerészesoport megvásárolta az orosz cári család ékszereit. A francia konzorcium három millió dollárt adott az ékszerekért.

Kereskedelmi képviselő. Az Auslandsdeutsche Wirtschaftliche Dienst Wien, megkeresést intézett a beeskereki kereskedelmi- és iparkamarához, amelyben közölte, hogy elektrotechnikai anyagok, rádió és írógépek árusítására bányási képviselőt keres. Ajánlkozók forduljanak a kamarához.

A szalonkii mintavásárra nincs jelentkező. A külügyminisztérium átiratot intézett a bányási kereskedelmi- és iparkamarához, amelyben felhívja a Bányásig figyelmét a szalonkii nemzetközi mintavásárra. Romániából és Olaszországból — mondja az átirat — számosan jelentkeztek, az SHS államból azonban még senki sem jelentette be részvételi szándékát. Felkéri ezért a kamarát, hogy hasson oda, hogy a Bányásigból is legyenek kiállítók a szalonkii mintavásáron. Különösen az élelmiszereknek, butor, építő- és vegyiparnak volna piaca Görögországban és így főleg az ezekkel az árucikkkel foglalkozó nagyvállalkozók figyelmébe ajánlja a vásárt.

* Teslići retorta-faszén bányai vezérképviselője Ludwig Hubert, Noviszád, Poštanski pretinac 25.

Páratlan kedvezményt kap ötvenezer dináros tüzbiztosítás formájában, ha egy évre előfizet a „Torontal”-ra.

Bethlen szerdán utazik Genbe.

Budapest, márc. 3.

Bethlen miniszterelnök, hir szerint, szerdán reggel utazik el Genbe, ahonnan 12-én érkezik vissza újra Budapestre.

A miniszterelnök távolléte alatt a nemzetgyűlésen szünetelni fog a frankvita.

A dob-utcai gyilkosság vádlottja fölött ma ítelt a tábla

Budapest, márc. 3.

A dob-utcai halálos verekedés miatt annak idején letartóztatott Löbl József metsző ügyében a tábla ma mondott ítéletet.

Löbl József a rendőri nyomozás megállapítása szerint, két évvel ezelőtt a Dob-utca egyik helyiségében általános veszekedés közben leszúrta Tremmel Mátyás őrmestert, aki sebesülésébe bele is halt.

A törvényszék ezért Löbl Józsefet hét évi fegyházra ítélte. Ma került Löbl ügye a tábla elé, amely a törvényszék ítéletét négy évre szállította le.

Az ítéletkihirdetés után súlyos incidens zavarta meg a tárgyalás menetét. Az elnök felhívására, hogy megnyugszik-e az ítéletben Löbl ezt felelte:

— Súlyosbbitásért fellebbezek, nem enyhítésért, mert, ha a csongrádi bombamerénylőket fölmentették, akkor én csak súlyosbbitást kérhetek! Ezután székét megragadva a tanács tagjaira akarta magát vetni Löbl, akit a két börtönőr nem tudott megfékezni, úgy hogy végül is a közönség gyűrte le a még a földön is tomboló vádlottat, akit később erős foglyári kísérettel vittek vissza börtönébe.

Kerékpárok [különféle gyártmányu]

gummik és az összes alkatrészek a legolcsóbb árban kaphatók
Grünfeld Árminnál Velikibecskerek (a nagyhid mellett).
Kerékpárokat hihetetlen olcsón javítok saját műhelyemben.

Sport

A bajnoki mérkőzések kezdésének időpontját az egyetközi bizottság fél 4 órában határozta meg.

Árverési hirdetmény.

Jasatomiy községében 1926. évi március hó 6-án délelőtt 10 órákor nyilvános árverésen el fog adatni egy 8 éves mén.

Jasatomiy, 1926 március 1.

376 Urbéri község.

Opštinsko poglavarstvo u Sarči.

Broj 571—1926. 356

Oglas.

Nabavka 25 000 komada prvoklasnog pečenog crepa i 350 komada lončastog crepa.

Na dan 25. marta pre podne 10 sati održaće se u Sarči kod opštinskog poglavarstva prva usmena licitacija za nabavku 25.000 komada prvoklasnog pečenog crepa i 350 komada lončastog crepa sa prevozom, istovarom i predajom na željezničkoj stanici Sarča, a prema rešenju opštinskog predstavnitva u Sarči, broj 20—1925. skupšt.

Kaucija 10% od ponudjene svote polaze se na blagajni opštinskog poglavarstva Sarči na dan licitacije najdalje do 10 časova u novcu, hartijama od vrednosti ili garantnim pismima shodno čl. 88. zakona o državni računovodstvu.

Uslovi se mogu videti u kancelariji okr. beležnika u Sarči, svakog radnog dana od 10—12 časova.

Licitanti su dužni položiti komisiji pre licitacije taksenu marku od 100 (sto) dinara.

Naknadne ponude i one, koje odustaju od uslova, neće se primati.

Licitanti moraju doneti sobom mustre crepa i lončastog crepa.

U Sarči, 23. februara 1926. god.

Milan Vajdić. Johann Lutche, okr. beležnik. knez.

Megérkeztek az elsőrendű

WAFFENRAD-gyártmányu új kerékpárok.

Gyári áron kaphatók: 371

Mita Berberszkinel, Velikibecskerek.

Ugyanott kapható autóra szerelhető minimax!

Vállalatok, cégek stb. munkásadója

elvégzését

elvállalja egy szakember.

Cím a kiadóhivatalban. — — 181

Tavaszi nőruhákat, kosztümöket, kabátokat

327

melyen leszállított árban készít

KUCSERA FERENC nőiszabó, Aleksandrova (Fő utca 27. sz.)

Az Etvesova (Magyar) u. 25. sz.

ház eladó.

Vétel esetén azonnal beköltözhető.

Kanadába földmunkások és telepes családok.

A kanadai kormány 1926 tavaszára engedélyezte egy bizonyos számú földmunkás és paraszti család kivándorlását.

Az engedélyezett szám kicsiny és azt nem lehet túlszáni.

A közelebbi feltételek ingyen megtudhatók a

Canadian Pacific

Beograd, Vilsonov trg 107.
Zagreb, Petrinjska utca 40.

Bérbeadó egy vendéglő forgalmas helyen. Eladó ház hely, beköltözhető lakóház a város különböző pontján, több földbirtok. Keresnek Velikibecskerek környékén 50—100 holdas szántóföldeket Kőcsönt ingatlanra Epi-tink házakat 10 évi törlesztésre tisztviselők, munkások részére, a piacon 8—10 percnvire. 374 BEGA-hirdető és közvetítő a főpostával szemben.

Em. Fischer,

Jurišićeva ul. 6. Zagreb Sudnička ul. 3.

Legolcsóbban szállít:

kerékpárt, kerékpár alkatrészeket, varrógépeket, gramofont, gramofonlemezeket, futballokat és technikai kellékeket magánvevők részére is.

Sportegyesületek, mechanikusok és iparosok engedményt kapnak.

Kérjen ingyen képes árjegyzéket

Halló! Megérkezett az olcsó Halló!

likai mész

Korlátlan mennyiségben kapható a legolcsóbb napiárakon.

Ifj. HIZLI GYÖRGY.

Karagyorgyev trg (Vásár-tér) 2. szám

Ház eladó

a Szvetosavszka (Szerbtemplom) utca 25. sz. a. egy üzlethelyiséggel, központi fekvéssel és forgalmas helyen. Mindenféle üzlethelyiségnek megfelel. Bővebbet a Ban. Trgovačka Agenciájánál.